

**การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของประชาชน
ตำบลเขาแก้วศรีสมบูรณ์ อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย
MANAGEMENT OF THE VILLAGE FUND IN KHAOKEAWSRISOMBOON
SUB-DISTRICT THUNGSALIAM DISTRICT SUKHOTHAI PROVINCE**

อดิศักดิ์ วงศ์อ้ายตาล
สาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย
ผู้รับผิดชอบบทความ

Adisak Wongaitan
E-mail: wong-ai-tan@hotmail.com
Faculty of Business Administration Program in Management
Ramkhamhaeng University, Thailand
Corresponding author

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของประชาชนตำบลเขาแก้วศรีสมบูรณ์ อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของประชาชนตำบลเขาแก้วศรีสมบูรณ์ อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ได้แก่ 1.การวางแผนงาน 2.การปฏิบัติงานตามแผน 3. การตรวจสอบการปฏิบัติงาน 4.การพัฒนาปรับปรุง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ, อายุ, สถานภาพ, ระดับการศึกษา, อาชีพ, รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและจุดมุ่งหมายการเป็นสมาชิกกองทุน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในหมู่ที่ 4 ตำบลเขาแก้วศรีสมบูรณ์ อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย จำนวน 180 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีความเชื่อมั่นเฉลี่ยเท่ากับ 0.79 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 180 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 51-60 ปี สถานภาพสมรส การศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป และเกษตรกร รายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 5000 บาท/เดือนมีจุดมุ่งหมายในการเป็นสมาชิกกองทุนคือ เพื่อใช้เป็นแหล่งกู้เงินในยามฉุกเฉิน

โดยการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในหมู่ที่ 4 ตำบลเขาแก้วศรีสมบูรณ์ อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย โดยรวมแล้วมีความเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการวางแผนงาน และมีความเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านการพัฒนาปรับปรุง, ด้านการตรวจสอบการปฏิบัติงานและด้านการปฏิบัติงานตามแผน ตามลำดับ

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ; กองทุนหมู่บ้าน

ABSTRACT

The research of Management of the Village Fund in Khaokeawsrisomboon Sub-District Thungsaliang District Sukhothai Province Area. The factors of research included are Planning, Implementation of the plan, Performance audit, Improvement and Development. That are classified by Personal factors were including Sex, age, status, Education, occupation, average monthly income and fund membership purpose. The sample used in this research amount of 180 peoples. The research instrument was the questionnaire with a confidence value equivalent to 0.79. Statistics used were percentage, mean and standard deviation.

The results found that The results reveal that the majority of the samples were females (64.4%), aged from 51- 60 (30.0%), married (68.8%), completed lower high school certificate (34.3%), occupation were general employment and farmers (72,50%), and earned less than 5,000 baht (48.3%) and The purpose of membership of funds is to finance emergency loans.

The research of Management of the Village Fund in Khaokeawsrisomboon Sub-District Thungsaliang District Sukhothai Province Area. The subjects rated the planning states of the village funds at a highest level, and then the subjects high level were Implementation of the plan, Performance audit, Improvement and Development.

Keywords: Management; Village Fund

บทนำ

กองทุนหมู่บ้านได้ก่อตั้งขึ้นมาตามนโยบายแก้ไขปัญหาความยากจนของรัฐบาล และดำเนินงานมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 จนถึงปัจจุบันนับเป็นเวลากว่า 20 ปี บางช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลมีแนวคิดที่จะยกเลิกนโยบายกองทุนหมู่บ้านแต่ด้วยความสำเร็จและเข้มแข็งของกองทุนหมู่บ้านจึงส่งผลให้กองทุนหมู่บ้านสามารถดำเนินงานมาได้จนถึงปัจจุบัน โดยปัจจุบัน “กองทุนหมู่บ้าน” ได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น “โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน” ในต้นปี พ.ศ. 2563 เป็นต้นมา “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง” เป็นโครงการที่รัฐบาลได้จัดสรรเงินให้แก่หมู่บ้านๆ ละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองหรือเป็นแหล่งเงินทุนในการลงทุนเพื่อสร้างอาชีพอาชีพเสริม สร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในชุมชนและวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน

จะเห็นได้ว่านโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เป็นนโยบายกระจายอำนาจที่เป็นรูปธรรมนโยบายหนึ่งของเกื้อบทุกรัฐบาลเพื่อต่อสู้กับปัญหาความยากจนของประชาชนส่วนใหญ่ที่กำลังเผชิญอยู่ และมีบทบาทอิทธิพลอย่างสูงต่อการดำรงชีวิตของประชาชน

อย่างไรก็ตามในหลายพื้นที่ยังพบว่ายังมีปัญหาในการดำเนินงานอยู่จึงทำให้กองทุนไม่ประสบความสำเร็จ ไม่ว่าจะเป็นการขาดการมีส่วนร่วมของสมาชิก การไม่มีวินัยในการชำระเงินให้ตรงตามเวลาและนำเงินไปใช้ประกอบอาชีพไม่ตรงตามที่ได้แจ้งไว้ ทำให้เกิดปัญหาในการชำระเงินคืนในภายหลัง ขาดการสื่อสารประชุมชี้แจงกับสมาชิกทำให้สมาชิกยังไม่ค่อยรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของเงินทุน สมาชิกเข้าใจว่าเป็นเงินของรัฐบาลหากไม่มีเงินจ่ายก็ให้จ่ายเฉพาะดอกเบี้ยก่อนหรือหากเงินหมดทางรัฐจะเอามาให้ใหม่อีกซึ่งเป็นความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง

จึงทำให้ผู้ศึกษาวิจัยเกิดความสนใจในเรื่อง “การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของประชาชน ตำบลเขาแก้วศรีสมบูรณ์ อำเภอยางตลาด จังหวัดสุโขทัย” ซึ่งจะศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการของกองทุนหมู่บ้านอย่างไร มีการวางร่วมกันในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไร มีการร่วมมือการปฏิบัติงานตามแผนอย่างไร มีการตรวจสอบการดำเนินงานร่วมกันอย่างไร การร่วมพัฒนาปรับปรุงกองทุนอย่างไรและมากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้ทราบข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นประโยชน์ในการนำไปแก้ไขปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและความสำคัญที่แท้จริงของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพ มีการพัฒนาในทางที่ถูกที่เหมาะสม เพื่อความผาสุกของประชาชนและความเจริญในการดำเนินชีวิตของหมู่บ้านต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของประชาชนตำบลเขาแก้วศรีสมบูรณ์ อำเภอยางตลาด จังหวัดสุโขทัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาคุณภาพในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของประชาชนตำบลเขาแก้วศรีสมบูรณ์ อำเภอยางตลาด จังหวัดสุโขทัย ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตัวแปรอิสระ คือ

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ, อายุ, สถานภาพ, ระดับการศึกษา, อาชีพ, รายได้เฉลี่ยต่อเดือน, จุดมุ่งหมายการเป็นสมาชิกกองทุน

ตัวแปรตาม คือ

การบริหารจัดการคุณภาพงาน (PDCA) ได้แก่ 4 ขั้น ดังนี้ 1. การวางแผนงาน, 2. การปฏิบัติงานตามแผน, 3. การตรวจสอบการปฏิบัติงาน, 4. การพัฒนาปรับปรุง

ขอบเขตด้านประชากร

สมาชิกของกองทุนหมู่บ้านหมู่ที่ 4 ของตำบลเขาแก้วศรีสมบูรณ์ อำเภอยางตลาด จังหวัดสุโขทัย

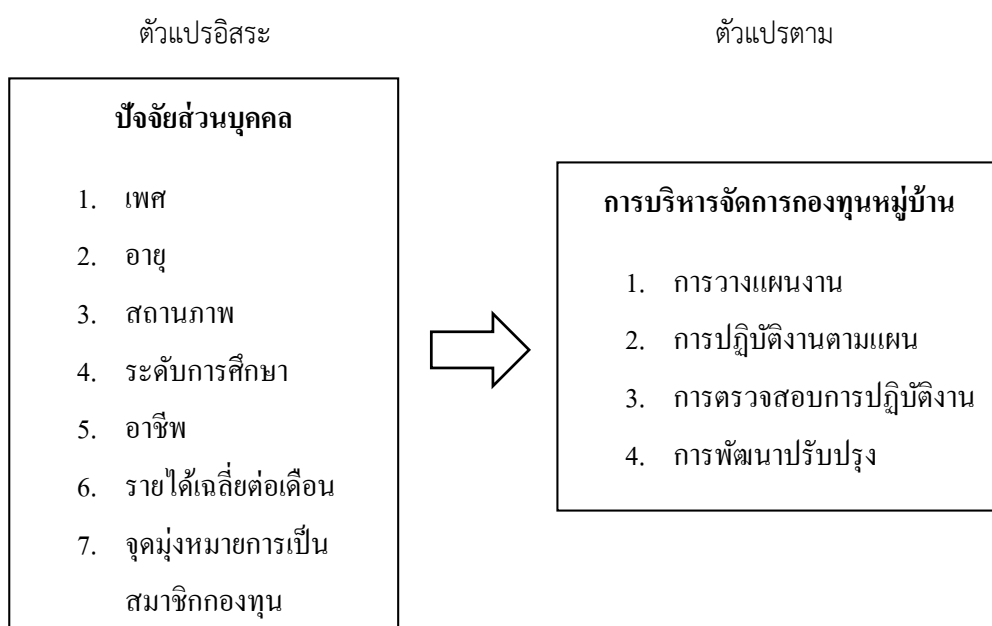
ขอบเขตด้านระยะเวลา

การเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างเดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปวิเคราะห์ถึงคุณภาพของการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านหมู่ที่ 4 ของประชาชนตำบลเขาแก้วศรีสมบูรณ์ อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย
2. เพื่อนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดการการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านให้เกิดความพึงพอใจ และสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล และมีศักยภาพ เพิ่มความยั่งยืนของกองทุนหมู่บ้านต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

การบริหาร & การจัดการ (Administration & Management)

การบริหาร (Administration) เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายและแผนงาน ตลอดจนการกำกับดูแลเพื่อให้แน่ใจว่า ความสำเร็จที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับนโยบายและแผนที่วางไว้

การจัดการ (Management) เป็นกระบวนการของการนำเอานโยบายและแผนงานไปปฏิบัติให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดในขั้นของการบริหาร

โดยมีแนวคิดการบริหารจัดการในแบบต่างๆ ยกตัวอย่างคือ แนวคิดการจัดการแบบคลาสสิก, แนวคิดการจัดการเชิงพฤติกรรม

โดยแนวคิดการจัดการแบบคลาสสิก ซึ่งประกอบไปด้วย 3 แนวคิดหลัก

1. แนวคิดการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์
2. แนวคิดการจัดการองค์การแบบระบบราชการ
3. แนวคิดการจัดการเชิงกระบวนการ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวงจรการบริหารงานคุณภาพ

W. Edward Deming เป็นผู้คิดค้นแนวคิด การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร ในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เพื่อปรับปรุงคุณภาพการผลิตสินค้าและบริการ จากวงการอุตสาหกรรมสินค้าที่สามารถผลิตและขายได้ทุกชนิด ซึ่งเชื่อว่าการพัฒนาคุณภาพขององค์กรขั้นพื้นฐาน เป็นการกำหนดขั้นตอนงานเพื่อสร้างกระบวนการผลิตสินค้าและบริการ หรือกระบวนการทำงานของทุกสาขาวิชา รวมถึงการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์

Dr. William Edwards Deming ได้พัฒนางจร PDCA ขึ้นมาจากแนวคิดของ Dr. W.A. Shewhart ในระยะแรกรู้จัก วงจร PDCA ในนาม Shewhart Cycle จากนั้น Dr. William Edwards Deming ได้นำพัฒนาปรับใช้ในการควบคุมคุณภาพในวงการอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น จึงมีชื่อเรียกว่า Deming Cycle (สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น, 2552)

Dr. William Edwards Deming มีความเชื่อว่า คุณภาพสามารถปรับปรุงได้ จึงเป็นแนวคิด ของการพัฒนาคุณภาพงานขั้นพื้นฐาน เป็นการกำหนดขั้นตอนการทำงานเพื่อสร้างระบบการผลิตให้สินค้ามีคุณภาพดี การให้บริการที่ดี หรือทำให้กระบวนการทำงานเป็นไปอย่างมีระบบโดยใช้ได้กับทุกๆสาขาวิชาชีพแม้กระทั่งการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ เครื่องมือนี้นี้คืออะไร / มีองค์ประกอบอะไรบ้างดังนี้

PDCA หรือ Deming Cycle คือ วงจรการบริหารงานคุณภาพ ประกอบด้วย

P (Plan)	คือ	ขั้นตอนการวางแผน เพื่อเลือกปัญหา ตั้งเป้าหมาย การแก้ปัญหา และวางแผนแก้ปัญหา
D (Do)	คือ	ขั้นตอนการดำเนินการแก้ไขปัญหามาตามแนวทางที่วางไว้
C (Check)	คือ	ขั้นตอนการตรวจสอบ และเปรียบเทียบผล
A (Action)	คือ	การกำหนดเป็นมาตรฐานและปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประชากรศาสตร์

เฮ้าเซอร์ และ ดันแคน (Philip H. Hauser and Dudley Duncan อ้างถึงใน สลักจิต ภูประการ, 2555) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ประชากรศาสตร์เป็นการศึกษาถึงขนาด (Size) การกระจายตัว (Distribution) และองค์ประกอบของประชากร (Composition) ศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงและองค์ประกอบของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว นั้น องค์ประกอบของการเปลี่ยนแปลงทางประชากร ได้แก่ การเกิด การตาย การย้ายถิ่น และการเปลี่ยนแปลงฐานทางสังคม (Social mobility) จากคำนิยามทำให้ทราบว่าการศึกษาเรื่องประชากรเป็นสิ่งสำคัญมากเนื่องจากลักษณะและองค์ประกอบที่แตกต่างของประชากรเป็นพื้นฐานในการที่จะศึกษาถึงพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงของประชากรในด้านต่างๆ ดังนั้น การเรียนรู้และทำความเข้าใจในวิชาประชากรศาสตร์จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักการตลาดและนักสังคมศาสตร์สาขาอื่นๆ เพื่อให้การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริโภคประสบความสำเร็จ จึงต้องอาศัยแนวคิดทางประชากรศาสตร์เป็นส่วนช่วยในการกำหนดคุณลักษณะต่างๆ ของปัจจัยที่จะทำการศึกษา

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน

ความเป็นมาของนโยบาย (สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2544, หน้า 1 - 6) นโยบายจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จากการแถลงนโยบายต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 รัฐบาลภายใต้การนำของ พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตรได้ประกาศให้นโยบายจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นหนึ่งใน 9 นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลที่จะต้องดำเนินการโดยรัฐบาลจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กองทุนละ 1 ล้านบาท พร้อมเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบการบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนและชุมชนเมืองกันเอง พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติพ.ศ. 2547 มาตรา 3 ได้ให้ความหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ดังนี้

“กองทุนหมู่บ้าน” หมายความว่า กองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมือง แล้วแต่กรณี

“หมู่บ้าน” หมายความว่า หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

“ชุมชนเมือง” หมายความว่า ชุมชนในเขตเทศบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยาหรือเขตพื้นที่อื่น ทั้งนี้โดยมีขอบเขตตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

“คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือคณะกรรมการกองทุนชุมชนเมือง แล้วแต่กรณี

“กรรมการกองทุนหมู่บ้าน” หมายความว่า กรรมการในคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือกรรมการในคณะกรรมการกองทุนชุมชนเมือง แล้วแต่กรณี

ปรัชญาของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีดังนี้

1. เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น
2. ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง
3. เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน
4. เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชนและประชาสังคม
5. กระจายอำนาจให้ท้องถิ่น และพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน

ข้อมูลตำบลเขาแก้วศรีสมบูรณ์ อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย

ประชากรในตำบลเขาแก้วศรีสมบูรณ์อาศัยอยู่เป็นกลุ่ม โดยทั่วไปจะตั้งบ้านเรือนเรียงตามถนน มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2,378 ครัวเรือน ประชากร 7,990 คน ชาย 3,944 คน หญิง 4,040 คน ประชากรที่ทำการเกษตรที่อยู่ในวัยแรงงานมีประมาณ ร้อยละ 41 รองลงมามีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 24 ส่วนวัยเด็กมีประมาณ ร้อยละ 35ทางการศึกษา จำนวนเกษตรกรที่จบภาคบังคับร้อยละ 45 ผู้จบมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ร้อยละ 20 จำนวนผู้จบการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ 11 และผู้กำลังศึกษาในระดับต่าง ๆ ร้อยละ 24

ศาสนา ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ จะทำเหมือนกันและไม่มีปัญหาในการรวมกลุ่ม

ในตำบลเขาแก้วศรีสมบูรณ์ ร้อยละ 41.60 ของครัวเรือน ประชากรประกอบอาชีพ เกษตร โดยเฉพาะการปลูกข้าว, พืชไร่ รายได้เฉลี่ยจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรมประมาณ 48,000 บาท/ครัวเรือน/ปี

กองทุนหมู่บ้าน จำนวน 11 หมู่บ้าน เป็นเงิน 15,000,000 บาท ผลการดำเนินงาน แต่ละหมู่บ้านประชาชนกู้ยืมเงินจากกองทุน 85% ของยอดเงินทั้งหมด เพื่อนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่กู้ยืม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุวลังก์ วงศ์สุรวัฒน์, ศิริรัตน์ ชุนทคล้าย ,วฤชพร ณ์ฐุจิโรจน์. (2562) ศึกษาเรื่อง การบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองระดับดีมาก:กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม. มหาวิทยาลัยมหิดล กล่าวว่า กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นกองทุนที่สามารถสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ชุมชนนั้นๆ ได้ หากได้มีการนำเอาหลักการบริหารจัดการกองทุนที่ดีมาใช้ รวมไปถึงการที่กองทุนมีผู้นำที่เหมาะสมมีความรู้ความสามารถ และการได้รับความร่วมมือจากสมาชิกและชุมชน สิ่งทั้งหมดนี้จะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินงานบริหารจัดการของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองสามารถบรรลุเป้าหมายและจุดประสงค์ที่วางเอาไว้ได้ และจากการศึกษาวิจัย ทำให้ได้มาซึ่งแนวทางการบริหารจัดการใน 4กระบวนการ ได้แก่ แนวทางการบริหารจัดการด้านผู้นำ, แนวทางการบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วม, แนวทางการบริหารจัดการด้านการจัดสรรผลประโยชน์ และแนวทางการบริหารจัดการด้านการเข้าถึงและการตรวจสอบข้อมูลกองทุน แนวคิดที่ได้จากการศึกษานี้จะสามารถช่วยสร้างแนวทางในการบริหารที่ประสบความสำเร็จได้ต่อไปในอนาคต

แจ่มจันทร์ ศรีจันทร์, ปิยภิญญา โชติวนิช. (2560) ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านตำบลโพธิ์ไทร อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า โดยรวมมีการดำเนินงานในระดับมาก โดยสามารถพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการดำเนินงาน ด้านการบริหารจัดการและด้านการมีส่วนร่วม แยกตามด้านการดำเนินงาน พบว่าการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านภาพรวมอยู่ในระดับดีกรรมการและสมาชิกกองทุนมีความรู้ความเข้าใจต่อนโยบายกองทุนหมู่บ้านในระดับมาก ด้านการบริหารจัดการมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก และการดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

บุญครอง เรืองแสน,คณอง พิลุน.(2559) ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์.วารสารการเมืองการปกครอง,มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กล่าวว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการวางแผน พบว่า นโยบายกองทุนหมู่บ้านเป็นนโยบายที่รัฐบาล ที่ต้องการช่วยเหลือประชาชนผู้ยากจนอย่างแท้จริง และคิดว่าสามารถกระตุ้นเศรษฐกิจระดับรากหญ้าได้ บุคลากรที่รับผิดชอบในการดำเนินงาน จะเป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้านซึ่งชุมชนเลือกกันเอง และด้านการจัดองค์กร พบว่า การพิจารณารับสมัคร การพิจารณาการกู้ยืม การชำระเงินคืน การทำบัญชีและการตรวจสอบเงินกองทุน รวมถึงการประชาสัมพันธ์ เห็นว่ากรรมการกองทุน ทราบกระบวนการดำเนินการเป็นอย่างดีแล้ว ส่วนด้านการอำนวยการ พบว่า กองทุนหมู่บ้าน เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน สามารถสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้แก่ ชุมชนนั้น มีความเห็นว่าขณะนี้ชาวบ้านมักจะใช้เงินผิดประเภท ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้เงิน ด้านการควบคุม พบว่า การพิจารณารับสมัคร เป็นไปตามข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน ผู้สมัครเป็นสมาชิกต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในชุมชนครบ 1 ปี แต่ถ้าเป็นสมาชิกแล้วลาออก จะมาสมัครสมาชิกใหม่อีกต้องลาออกไปแล้วครบ 2 ปี

สุภาชนก เหล็กกล้า, ผศ.ดร.ปราโมทย์ ประจนปัจจนึก. (2556) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตำบลลาดสวาย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี พบว่ามีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมเป็นรายด้าน ด้านการตัดสินใจ พบว่า การมีส่วนได้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปีและประชุมวิสามัญประจำปี อย่างสม่ำเสมอ ตั้งแต่เริ่มต้น เนื่องจากพื้นที่ที่สมาชิกเข้าร่วมประชุมเป็นศูนย์กลางของชุมชนสามารถเดินทางได้สะดวก ด้านการดำเนินกิจกรรม การมีส่วนนำเงินมาคืนตามกำหนดทุกครั้ง เนื่องจากคณะกรรมการมีการปลูกจิตสำนึกแก่สมาชิกกองทุนในการสร้างวินัยในการ

ออมเงิน มีการกำหนดข้อตกลงระหว่างกันในการส่งเงินตามกำหนด ด้านการรับผลประโยชน์ พบว่า การมีส่วนรับผลประโยชน์จากเงินปันผลจากกองทุนสม่ำเสมอ เนื่องจากการที่สมาชิกส่งเงินตามกำหนดจึงสามารถนำเงินของสมาชิกไปหาผลประโยชน์โดยนำออกให้สมาชิกที่มีวินัยทางการเงินที่ดีแต่ต้องการกู้ยืมและนำเงินบางส่วนที่เหลือไปหาประโยชน์โดยการนำฝากธนาคารโครงการพิเศษต่างๆ ของธนาคาร ตามความเหมาะสม จึงได้กำไร และในส่วนด้านการประเมินผลพบว่า การมีส่วนในการประเมินผล การบริหารกองทุนหมู่บ้าน เนื่องจากกองทุนหมู่บ้านแห่งนี้มีการดำเนินการต่างๆ ที่เป็นที่ยอมรับในแบบรูปธรรม โดยใช้หลักการดำเนินงานแบบประชาธิปไตยให้สิทธิในการออกเสียงแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

ณัฐกานต์ วรสง่าศิลป์, รัชชานา พงศาปาน. (2550) การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกับความยั่งยืนในอนาคต เป็นหนึ่งในโครงการแก้ไขปัญหาคะดกของรัฐบาล โดยเน้นให้ชุมชนพึ่งพาตนเองในการบริหารจัดการเงินทุนที่ภาครัฐเป็นผู้จัดสรรให้ในเบื้องต้น เนื่องจากโครงการนี้เป็นโครงการที่ใช้เงินงบประมาณเป็นจำนวนมากและส่งผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง การประเมินผลการดำเนินงานของโครงการจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ยิ่งขึ้นงานศึกษานี้ นอกจากจะช่วยเหลือสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการของโครงการ รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณแล้ว ยังมีจุดประสงค์ในการรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งในภาพรวมและจากการลงสำรวจพื้นที่ เพื่อให้เข้าถึงปัจจัยความสำเร็จและประเด็นปัญหาของการดำเนินงานในระดับชุมชนซึ่งจะนำไปสู่ข้อเสนอแนะด้านนโยบายเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาต่อไปรายงานการศึกษานี้ แบ่งเป็นหัวข้อหลัก ๆ คือ ความเป็นมา โดยจะกล่าวถึงมาตรการแก้ไขปัญหาคะดกของรัฐบาลก่อนโครงการกองทุนหมู่บ้าน และการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งจะรวมถึงการจัดสรรงบประมาณและแหล่งที่มาของเงินทุน จากนั้นจะมีการประเมินผลการดำเนินการในภาพรวมจากข้อมูลทางสถิติต่าง ๆ และการวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จและอุปสรรคจากข้อมูลที่ได้รับจากการลงสำรวจพื้นที่ในภาคต่าง ๆ เพื่อนำผลการวิเคราะห์มาเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายต่อไป.

กัญญารักษ์ มาตรา (2556) งานวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ กล่าวว่าการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยภาพรวม ผู้ทำการศึกษาเห็นว่าการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ ประสบความสำเร็จอย่างมาก เป็นที่น่าพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีการวางแผนบริหารจัดการด้านการเงินที่ดี สามารถนำเงินทุนมาหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นผลทำให้โครงการประสบความสำเร็จสามารถพัฒนาแหล่งเงินทุนในชุมชนให้ประชาชนมีแหล่งเงินกู้ในอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม และพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยทำการวิจัยเชิงปริมาณ(Survey Research) โดยใช้เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการสถิติพรรณนา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการทำวิจัยนี้ คือ สมาชิกของกองทุนหมู่บ้านในหมู่ที่ 4 ตำบลเขาแก้วศรีสมบูรณ์ อำเภอกู่เหล็ก จังหวัดสุโขทัย โดยกลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการวิจัย ได้แก่ การสุ่มจากจำนวนสมาชิกทั้งหมดของกองทุนหมู่บ้านในหมู่ที่ 4 โดยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการใช้สูตรการ

คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 และยอมรับค่าความคลาดเคลื่อนได้ไม่มากกว่าร้อยละ 5 นำมาคำนวณได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับจำนวน 168 คน เพื่อความสะดวกต่อการคำนวณและกลุ่มตัวอย่างที่ได้สามารถเป็นตัวแทนที่ดีของประชากรได้อย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มตัวอย่างเพื่อทำการเก็บข้อมูลจำนวน 180 คน และการสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่มีจำนวนมากนั้นมีความยากที่จะสามารถหาสมาชิกของกองทุนทั้งหมดอย่างครบถ้วน เพื่อให้ข้อมูลที่มีความครบถ้วนและครอบคลุม รวมถึงการง่ายต่อการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้การสุ่ม “แบบสุ่มอย่างง่าย” (Sample Random Sampling) ที่มีข้อดีคือง่ายต่อการทำงานหาสมาชิกกองทุนที่จะมาทำแบบสอบถามได้และยังช่วยประหยัดเวลาในการทำแบบสำรวจอีกด้วยเพื่อให้สอดคล้องกับระยะเวลาในการดำเนินงานวิจัยที่มีน้อย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำการสอบถามผ่านประธานกองทุนหมู่บ้านหมู่ที่ 4 ของตำบลเขาแก้วศรีสมบูรณ์ อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
2. เมื่อได้รับอนุญาตจากประธานกองทุนหมู่บ้านหมู่ที่ 4 แล้วจึงดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา
3. ผู้วิจัยดำเนินการนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ทำการตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของข้อมูลมากที่สุด ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ก่อนนำไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ
4. นำผลคะแนนมาทำการคำนวณและวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ (SPSS Version 26.0)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับวิเคราะห์เพื่อบรรยายปัจจัยส่วนบุคคล
2. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) สำหรับวิเคราะห์การบริหารจัดการบริหารจัดการกองทุนของประชาชนตำบลเขาแก้วศรีสมบูรณ์ อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย 4 ด้านได้แก่ ด้านการวางแผนงาน, ด้านปฏิบัติงานตามแผน, ด้านการตรวจสอบการปฏิบัติงาน, ด้านการพัฒนาปรับปรุงการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 1 ด้านเพศ พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 180 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 64.4 จำนวน 116 คน และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 35.6 จำนวน 64 คน ด้านอายุ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.0 จำนวน 54 คน และรองลงมา มีอายุมากกว่า 60 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 25.6 จำนวน 46 คน และช่วงอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.8 จำนวน 41 คน, อายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.4 จำนวน 17 คน, อายุ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.9 จำนวน

16 คน ,อายุน้อยกว่า 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.3 จำนวน 6 คน ด้านสถานภาพ พบว่าส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 71.1จำนวน 128 คน และรองมามีสถานภาพ หม้าย/หย่า คิดเป็นร้อยละ 15.6 จำนวน 28 คน, สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 13.3 จำนวน 24 คน ด้านการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้นคิดเป็นร้อยละ 34.3 จำนวน 62 คน และรองมามีระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. คิดเป็นร้อยละ 27.8 จำนวน 50 คน, ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 26.1 จำนวน 47 คน,ระดับการศึกษาปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 7.8 จำนวน 14 คน, ระดับการศึกษา อนุปริญญา/ ปวส. คิดเป็นร้อยละ 3.9 จำนวน 7 คนและระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีไม่มีเลย ด้านอาชีพ พบว่าส่วนใหญ่มีอาชีพ รับจ้างทั่วไปและเกษตรกร / ประมง สองอาชีพนี้คิดเป็นร้อยละ 68.8 จำนวน 124 คน และรองมามีอาชีพ พ่อบ้าน/ แม่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 10.6 จำนวน 19 คน, อาชีพ ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 8.9 จำนวน 16 คน,อาชีพ ข้าราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 6.1 จำนวน 11 คน, อาชีพ นักเรียน / นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 3.7 จำนวน 7 คน,อาชีพ อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 1.7 จำนวน 3 คน, และสุดท้ายอาชีพ พนักงานบริษัทเอกชนไม่พบเลย ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่าส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 5000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 48.3 จำนวน 87 คน และรองมามีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5000-10000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 36.1 จำนวน 65 คน, รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10001-20000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 8.9 จำนวน 16 คน,รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20001-30000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 5 จำนวน 9 คน, รายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 40000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 1.7 จำนวน 3 คน,รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30001-40000 บาท/เดือน ไม่พบเลย 0 คน และสุดท้ายด้านจุดมุ่งหมายการเป็นสมาชิกกองทุน พบว่าส่วนใหญ่มีจุดมุ่งหมายในการเป็นสมาชิกกองทุน คือ เพื่อใช้เป็นแหล่งกู้เงินในยามฉุกเฉิน คิดเป็นร้อยละ 37.2 จำนวน 67 คน และรองมามีจุดมุ่งหมายในการเป็นสมาชิกกองทุน คือ เพื่อใช้เป็นแหล่งเงินกู้หมุนเวียน คิดเป็นร้อยละ 26.1 จำนวน 47 คน, และมีจุดมุ่งหมายในการเป็นสมาชิกกองทุน คือ เพื่อใช้เป็นแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ คิดเป็นร้อยละ 25.0 จำนวน 45 คน และจุดมุ่งหมายในการเป็นสมาชิกกองทุน คือ เพื่อใช้เป็นแหล่งเงินทุนในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน คิดเป็นร้อยละ 11.7 จำนวน 21 คน ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของประชาชนตำบลเขาแก้วศรีสมบูรณ์ อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย มีการแบ่งออกเป็นด้านย่อย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนงาน, ด้านการปฏิบัติงานตามแผน, ด้านการตรวจสอบการปฏิบัติงาน, ด้านการพัฒนาปรับปรุง โดยผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) พบว่า ส่วนใหญ่มีความเห็นโดยรวมในระดับมากที่สุด คือ ด้านการวางแผนงาน คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.21$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะพบว่าด้านที่มีระดับมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาปรับปรุง, ด้านการตรวจสอบการปฏิบัติงานและด้านการปฏิบัติงานตามแผน คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.13$), ($\bar{X} = 4.11$), ($\bar{X} = 4.11$) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคล

พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 180 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 51-60 ปี สถานภาพสมรส การศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปและเกษตรกร

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 5000 บาท/เดือนมีจุดมุ่งหมายในการเป็นสมาชิกกองทุนคือ เพื่อใช้เป็นแหล่งกู้เงินในยามฉุกเฉิน

การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของประชาชนตำบลเขาแก้วศรีสมบูรณ์ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดสุโขทัย

โดยการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในหมู่ที่ 4 ตำบลเขาแก้วศรีสมบูรณ์ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดสุโขทัย โดยรวมแล้วมีความเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการวางแผนงาน และมีความเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาปรับปรุง, ด้านการตรวจสอบการปฏิบัติงานและด้านการปฏิบัติงานตามแผน ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. ด้านการวางแผนงาน

การวางแผนงานการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของประชาชนตำบลเขาแก้วศรีสมบูรณ์ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดสุโขทัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีรายช้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด คือ คณะกรรมการกองทุนมีการวางแผนการดำเนินงานกองทุนชัดเจนและสมาชิกกองทุนได้รับความรู้ข้อมูลการจัดการของกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนนั้นมีความสามารถในการดูแลจัดการกองทุนหมู่บ้านเป็นอย่างดีเยี่ยมส่งผลให้เกิดความมั่นคงยั่งยืนตามแนวทางตามนโยบายของรัฐบาลที่ชุมชนสามารถกระตุ้นเศรษฐกิจระดับรากหญ้าได้ด้วยตนเอง และเมื่อพิจารณาเป็นรายช้อจะพบว่าช้อที่มีระดับมากที่สุด คือ ท่านได้ทราบถึงกฎและระเบียบการจัดการกองทุน, การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานกองทุนของสมาชิกและท่านได้เข้าร่วมการคัดเลือกบุคลากรเป็นกรรมการกองทุน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญคล่อง เรื่องแสน,คณะรอง พิณ.(2559) ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอด่านช้าง จังหวัดกาญจนบุรี วารสารการเมืองการปกครอง,มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่าการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอด่านช้าง จังหวัดกาญจนบุรี บุคลากรที่รับผิดชอบในการดำเนินงาน จะเป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้านซึ่งชุมชนเลือกกันเอง กรรมการกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ มีความสามารถ ตั้งใจทำงาน เคารพกฎมีความรู้ทางด้านเศรษฐศาสตร์และเคยทำงานที่กองทุนนี้สามารถดำเนินการได้ดีงบประมาณค่อนข้างเพียงพอในการดำเนินงาน การบริหารจัดการ กรรมการกองทุนหมู่บ้านจะบริหารจัดการกันเองได้

2. ด้านการปฏิบัติงานตามแผน

การปฏิบัติงานตามแผนงานของกองทุนหมู่บ้านของประชาชนตำบลเขาแก้วศรีสมบูรณ์ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดสุโขทัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อแยกตามรายช้อพบว่าทั้งหมดมีความเห็นโดยรวมในระดับมากที่สุด คือ ทราบถึงแนวทางการพัฒนากองทุนหมู่บ้านให้ยั่งยืน,ทราบโครงสร้างการบริหารจัดการงานของกองทุน, ทราบถึงวิธีการหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานของกองทุน, ทราบถึงระดับของการช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นของกองทุนและความคืบหน้าในการจัดการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งบ่งบอกว่าในการปฏิบัติงานตามแผนของกองทุนนั้นมีการกำหนดขั้นตอนของการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี สมาชิกส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของการดำเนินงานกองทุน ให้เป็นไปด้วยความมั่นคงยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แจ่มจันทร์ ศรีจันทร์, ปิยภรณ์ ฐิตินิธิ. (2560) ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านตำบลโพธิ์ไทร

อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี กล่าวว่า คณะกรรมการมีส่วนร่วมในการพิจารณาเกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน และอนุมัติเงินกู้ของกองทุนหมู่บ้าน แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุนดีเท่าที่ควร คณะกรรมการกองทุนมีความเข้าใจในการพิจารณาการกู้ยืมของสมาชิก

3. ด้านการตรวจสอบการปฏิบัติงาน

การตรวจสอบการปฏิบัติงานของกองทุนหมู่บ้านของประชาชนตำบลเขาแก้วศรีสมบูรณ์ อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ สมาชิกส่วนใหญ่ได้รับการรับทราบและตรวจสอบบัญชีการดำเนินงานกองทุนอยู่เสมอและได้รับการตรวจสอบและประเมินผลงานของกองทุนอยู่เป็นประจำ ซึ่งผลเหล่านี้ส่งผลถึงการปฏิบัติงานและดำเนินงานกองทุนและระดับความสามารถในการให้กู้เงินของกองทุนอยู่ในระดับที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรงค์ วงศ์สุรวัฒน์, ศิริรัตน์ ชุมพลคล้ายและวฤณสุพร ญัฐจุโรจน์. (2562) การบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองระดับดีมาก:กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม แนวทางการบริหารจัดการด้านการเข้าถึงและการตรวจสอบข้อมูลกองทุน กล่าวคือ แนวทางการที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายของกองทุน สามารถที่จะเข้าถึงข้อมูลการบริหารจัดการ ผลการดำเนินงานสภาพ เป้าหมายและแผนการดำเนินงานของกองทุน ประกอบไปด้วยหลักการดังต่อไปนี้ 1 การบริหารจัดการที่ยึดถือหลักประชาธิปไตย โปร่งใส ชัดเจน และ 2 การเข้าถึงข้อมูลที่สามารถตรวจสอบได้และการสร้างระบบการจัดเก็บข้อมูลที่ทันสมัย ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน

4. ด้านการพัฒนาปรับปรุง

การพัฒนาปรับปรุงการกองทุนหมู่บ้านของประชาชนตำบลเขาแก้วศรีสมบูรณ์ อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีการกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานกองทุนมีความชัดเจน ส่งผลให้กองทุนมีความจำเป็นในการเดินทางพัฒนาชุมชนเคียงข้างกันต่อไป กองทุนมีการชี้แจงเรื่องปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านรวมถึงวางแผนการปรับปรุงโครงสร้างกองทุนในอนาคตอยู่เสมอๆ โดยได้รับความร่วมมือของสมาชิกในการแก้ไขปัญหากองทุนเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรงค์ วงศ์สุรวัฒน์, ศิริรัตน์ชุมพลคล้ายและวฤณสุพร ญัฐจุโรจน์. (2562) การบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองระดับดีมาก:กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม กล่าวว่า แนวทางการบริหารจัดการกองทุนโดยให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของกองทุนในทุกระดับ เพื่อสร้างความเชื่อมโยงในการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ ประกอบไปด้วยหลักการดังต่อไปนี้ 1. การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจนเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ 2. การมีส่วนร่วมที่มีความสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง และทั่วถึง และ 3. การประชาสัมพันธ์และการสื่อสารและการนำหลักกลยาณมิตรมาใช้

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ด้านการวางแผนงาน

1.1. คณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านทำการวางแผนการจัดสรรที่เหมาะสมกับภาระงานที่มีในปัจจุบัน ให้บุคลากรในแต่ละตำแหน่งมีภาระหน้าที่รับผิดชอบที่ตรงกับรูปแบบและบริบทในการปฏิบัติงานในหน้าที่จริงของแต่ละพื้นที่มากที่สุด

1.2. กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต้องมีการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารข้อมูลของกองทุนให้มีความชัดเจน เช่นเดียวกับการจัดการประชุมของคณะกรรมการและสมาชิก โดยคณะกรรมการบริหารกองทุนเป็นผู้วางแผนกำหนดการออกประชาสัมพันธ์ในแต่ละปี เดือน หรือตามวาระและสถานการณ์สำคัญ

2. ด้านการปฏิบัติงานตามแผน

2.1. เมื่อคณะกรรมการได้รับข้อมูลใหม่ๆ เข้ามาตามประกาศจากนโยบายภาครัฐ ให้ดำเนินการแจ้งสมาชิกให้รับทราบในช่องทางต่างๆ ที่มีความทันสมัยอย่างต่อเนื่อง ด้วยข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน

2.2. กองทุน ควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรเกิดจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์และจริยธรรม

2.3. สนับสนุนให้มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลของกองทุนในด้านต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสมาชิกและคนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ ในเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ทิศทางการดำเนินงานของกองทุน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่มีประสิทธิภาพของโครงการ

3. ด้านการตรวจสอบการปฏิบัติงาน

3.1. ส่งเสริมด้านการตรวจสอบข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกองทุนของสมาชิกกองทุนทุกคนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะสามารถเกินศักยภาพในการดำเนินงานที่ดีขึ้นได้

4. ด้านการพัฒนาปรับปรุง

4.1. พัฒนาระบบจัดเก็บข้อมูลที่มีความทันสมัยเพื่อช่วยในการดำเนินนโยบายที่ชัดเจนและรวดเร็วมากขึ้น

4.2. กองทุนควรที่จะต้องจัดให้มีการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทั้งผู้ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการ สมาชิก และผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ ให้มีศักยภาพในการรับมือและใช้งานเทคโนโลยีให้มากยิ่งขึ้น

4.3. ยกระดับฐานการปฏิบัติงานของกองทุนในชุมชนให้สามารถรองรับเทคโนโลยีและความต้องการของคนในชุมชนที่มากขึ้นตามยุคสมัยและเพียงพอต่อการตอบสนองความต้องการของชุมชนได้

บรรณานุกรม

แจ่มจันทร์ ศรีจันทร์, ปิยภิญญา โชติวนิช. (2560). การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านตำบลโพธิ์ไทร อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี. วารสารงานวิจัยหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

บุญคลอง เรืองแสน, คณอง พิลุน. (2559) การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอดำรง อำเภอดำรง จังหวัดกาฬสินธุ์.(วารสารการเมืองการปกครอง) : มหาสารคาม:มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุภาชนก เหล็กกล้า, ผศ.ดร.ปราโมทย์ ประจนปัจจนึก. (2556). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตำบลลาดสวาย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สุลลังก์ วงศ์สุวัฒน์, ศิริรัตน์ ชุมพลคล้าย , วุฒิสพร ญัษฐจิโรจน์. (2562). การบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองระดับดีมาท:กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม. (วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร ปีที่ 7 ฉบับที่ 3). ประเทศไทย : มหาวิทยาลัยมหิดล

เจษฎา จุลวรรณโณ. (2557). การประเมินผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านวังศิลา หมู่ที่ 13 ตำบลทรายขาว อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี. (นิพนธ์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา